

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvešča nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2 do 100 vrst a Din 250, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst a Din 4. — Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Rumunija na novih potih:

Rimski pozdrav — simbol rumunske politike

Pri novoletnem sprejemu so ministri prvič nosili nove uniforme in pozdravili vladarja z rimskim pozdravom — Kralj Karol o potih in ciljih rumunske politike, ki naj služi izključno obrambi rumunskih interesov

BUKAREŠTA, 2. jan. e. O priliki novega leta je bila v prestolnici zahvalna služba božja, ki so ji prisostvovali kralj Karol, prestolonaslednik Mihail, predsednik vlade, predstavniki civilnih in vojaških oblasti, diplomatski zbor in mnogi drugi. Po službi božji je kralj pregledal čete. Smotri so prisostvovali tudi člani vlade, ki so imeli prvič nove ministrske uniforme in sicer srajce z modrim trakom na levem rokavu, zlato epoleto, moder pas in mornariško čepico. Ob tej priliki so ministri

kralja pozdravili z rimskim pozdravom, to je dvignjeno desnico, ki je sedaj uveden kot službeni pozdrav.

Po končani vojaški paradi se je kralj v spremstvu rodbine vrnil v dvor, kjer je sprejel člane vlade, ki so mu prišli čestitat. Kralj je imel na člane vlade govor, v katerem je med drugim izjavil:

Vsa prizadevanja, ki so bila storjena do zdaj, so bila izvedena z namenom, da se kar najbolj racionalno postopa. Mnogo se je storilo za izboljšanje

državnih financ. Kralj je nato orisal program bodočega dela na vseh poljih, zlasti glede državne obrambe. Mir bomo primerno zagotovili le v toliko, kolikor bomo sami dovolj močni, da bomo mogli uspešno braniti svoje pravice. Rumunija svojih vojnih sil ne organizira v napadalnem namenu, temveč samo zato, da lahko vsak čas brani svoje meje in čuva svoje pravice. Ojačenje naše državne obrambe pomeni ojačenje našega političnega položaja, ugled Rumunije, njeno neodvisnost in udejstvo-

vanje v vseh zadevah zunanje politike. Ohranili bomo svoje zveze, prijatelje bomo imeli radi in potrudili se bomo, da konsolidiramo naše bogastvo. Ravno tako bomo v bodoče odločno branili svoje pravice. Na svojem potovanju po Angliji, Franciji, Belgiji in Nemčiji sem dobil vtis, da je to najboljša politika, ki jo lahko vodi naša država. Nenavadno sem zadovoljen s sprejemom v teh državah, ker je s tem Rumunija pridobila na mednarodnem ugledu.

Kralj Karol

vladar Rumunije, je uvedel v rumunskem življenju važne reforme, ki streme za tem, da se vse državno življenje prilagodi sodobnim narodnim in mednarodnim potrebam, da bi mogla Rumunija do največje mere razviti svoje sile in uspešno braniti svoje interese

Program Chamberlainovih razgovorov z Mussolinijem v Rimu

Kako si zamišljajo v Rimu poravnavo spora s Francijo

RIM, 2. jan. e. Danes v službenem obvestilu poročajo, da je bil na zadnjem sestanku med lordom Perthom in grofom Ciano določen definitivni program sestanka Chamberlaina z Mussolinijem v Rimu. Po informacijah iz Londona bosta Chamberlain in Mussolini razpravljala o raznih tehničnih vprašanjih v zvezi z angleško-italijanskim sporazumom od 16. aprila 1938. Glede drugih vprašanj od katerih je odvisen mir in ureditev položaja na Sredozemskem morju, smatrajo da se bo v glavnem pretresalo špansko vprašanje, dočim bodo vprašanja, ki so bila povod francosko-italijanskemu sporu izločena iz diplomatske diskusije. Vendar sodijo da bo Chamberlain dobil obvestila o nadaljnjem stališču Italije kakor dosedaj v svojih izjavah tudi v bodoče oprezna in bo postopala brez vsakega hrupa. Zaradi tega rim-

ski listi smatrajo, da bo rezultat te akcije pozitiven. Dejansko danes ne pričakujejo več, da bo Chamberlain v Rimu nastopil kot posredovalec toda v primeru če bi se ne mogla pričeti direktna francosko-italijanska pogajanja in bi se situacija poslabšala se pač ne bo mogoče ogniti intervenciji tretje vesile. »Giornale d'Italia« v uvodniku poudarja važnost novoletne poslanice kancelarja Hitlerja, v kateri je poudarjal, da so odnosi Nemčije do Italije postavljeni na trdno podlago in da so vse obveze iz teh dejstev jasno določene. Ta izjava kancelarja Hitlerja, piše »Giornale d'Italia«, predstavlja opomin našim sovražnikom v Franciji ki upajo da bodo lahko oslabilo os Rim-Berlin in se tako ognili razpravi o vprašanjih, ki jih je treba neobhodno rešiti, obenem pa mora Francija tudi izpolniti Italiji dane obljube na podlagi pogodbe iz leta 1915. Francija se mora zavedati da danes na svetu ni ničesar mogoče storiti brez aktivnega sodelovanja osi Rim-Berlin, še manj pa proti njej.

Daladier odpotoval na Korziko

Na svojem potovanju bo imel več govorov o smernicah francoske zunanje politike

Pariz, 2. jan. e. Predsednik vlade Daladier je večer popoldne odpotoval na Korziko v Tunis in Alžir. Na postajo so ga sprejeli zunanji minister Bonnet, minister za letalstvo Guy de Chabre, minister za mornarico Campinchi pa je odpotoval že dve uri prej pred Daladierom na Korziko, kjer je počakal na prihod predsednika vlade. Daladier pred svojim odhodom ni hotel dati na postaji zbranim novinarjem nobene izjave, toda sredi je pred poslanci radikalnega kubla izjavil, da bo med svojim potovanjem v raznih govorih razložil glavne smernice francoske politike v sedanjem mednarodnem položaju.

Rim, 2. jan. br. V tujakšnjih političnih in diplomatskih krogih zasledujejo z veliko pozornostjo potovanje francoskega ministrskega predsednika in večnega ministra Daladiera na Korziko in v Tunis. Z neoprostno pričakujejo njegove napovedane govore, v katerih bo kakor mislijo zavzel stališče glede italijanskih zahtev. Od izjav ki jih bo podal Daladier, je predvsem odvisno kako se bodo nadalje razvijali odnosi med Rimom in Parizom. Zaukrat pa so v Rimu zelo rezervirani, da ne bi s svoje strani povzročili kakih nove postritve napetosti.

Italija bo zahtevala realiziranje svoje hipoteke v Tunisu

Oficijozno italijansko diplomatsko glasilo o stališču Italije glede Tunisa

Rim, 2. januarja b. Rimski politični tečnik »Relazioni internazionali« se bavi v svoji novoletni številki z odnosi med Italijo in Francijo v zvezi z odpovedjo Italije Mussolinijevemu sporazumu. List obeljuje načelno stališče Italije in piše med drugim:

Stališče francoske vlade kaže, kako malo vedo v Parizu o Italiji. Francija je Italijo vedno smatrala za podrejenega činitelja svoje politike v Evropi, na Sredozemskem morju in v Afriki in ni spoznala, da je Italija že po svojem zemljepisnem položaju odločilen činitelj vsake politične akcije. V interesu Francije je, da si je na jasno o tem, da Italija ne vodi prestižne politike, marveč da v svoji svesti si svojih zmoglosti in svojih potreb, vseskozi realistično politiko. Po Monakovu je zavladal na evropskem kontinentu nov red, ki se mora razširiti tudi na afriški kontinent, ki je bil vedno v odvisnosti Evrope. Za Italijo je Tunis življenjsko vprašanje, za Francijo pa samo vprašanje nadoblasti in prestiža. Na Sredozemskem morju pa je izključena vsaka politika nadoblasti, o vseh zadevah, ki se tičejo Sredozemskega

morja, se mora pogajati z Italijo. V Tunisu je od onega dne, ko je Italija dosegla svoje zedinjenje, postavljena hipoteka, ki sedaj zapade. Italija bo svoje pravice v Tunisu v polnem obsegu realizirala, ker Francija ni izpolnila svojih pogodbenih obveznosti, ki jih je prevzela napram Italiji.

Lanska mobilizacija je stala Francijo 7 milijard

Pariz, 2. januarja. AA. Vlada je predložila skupščini predlog, s katerim se odobravajo pooblastila za izdatke v teku letošnjega leta in v zvezi s potrebnimi narodne obrambe z ozirom na znane evropske dogodke, ko je bila izvedena delna mobilizacija. Krediti, ki so bili tedaj porabljeni, dosegajo vsoto 7 milijard frankov.

Spominjajte se v mrzli zimi malih pevcev!

Ostra polemika med Nemčijo ameriškimi Zedinjenimi državami

Glavno Hitlerjevo glasilo hudo napada Roosevelta in mu očita, da je pod židovskim vplivom

Pariz, 2. januar. br. V tujakšnjih političnih in diplomatskih krogih zasledujejo z veliko pozornostjo razvoj odnosov med Nemčijo in Zedinjenimi državami. Zivahne komentarje je izzvala včerajšnja uradna objava nemške službene agencije, da je nemški poslanik v Washingtonu vložil pri ameriški vladi oster protest zaradi nedavnega govora ameriškega notranjega ministra Yckesa, ki je napadel Nemčijo. Ameriško zunanje ministrstvo je skušalo kriti notranjega ministra, kar smatrajo v Berlinu za dokaz, da so ameriške izjave o želji po zboljšanju ameriško-nemških odnosov neiskrene.

Se večjo pozornost je zbudilo pisanje oficijznega lista »Völkischer Beobachter«, ki tolmači načelno stališče Nemčije do Amerike in piše med drugim:

V značilno luč postavlja odnose, ki so se razvili pod sedanjim ameriškim režimom napram Nemčiji, dejstvo, da skuša ameriško zunanje ministrstvo olepševati neokusne napade notranjega ministra proti Nemčiji. Se bolj značilno je dejstvo, da je imel notranji minister svoj hujšajoči govor na židovskem zborovanju. To je isti Yckes, ki je prepovedal izvoz helija v Nemčijo in njegov govor je samo izraz brezmejnega mrznje do nemškega naroda

Yckes je tudi najvnetejši zagovornik židovskega komunizma v Ameriki. Cemu služi to histerično hujskanje proti Nemčiji? Mar hoče Amerika izzvati konflikt z Nemčijo? Nemški narod želi z ameriškim narodom živeti v miru in ne more verjeti da bi večina ameriškega naroda odobravala sedanjo histerično izzivalno politiko Washingtona. Vse bolj se nagiba nemška javnost k prepričanju, da se vse to godi le pod židovskim pritiskom, ki je popolnoma zasunil sedanji washingtonski režim. Zdi se tudi, da hočejo v Washingtonu na ta način prikriti svojo nevoljo zaradi neuspeha vseameriške konference, očitno pa hoče Roosevelt na ta način tudi utemeljiti v kongresu svoje načrte o gigantskem oboroževanju Amerike. Sedanja washingtonska vlada je v 6 letih svojega režima potrošila za oboroževanje že 5½ milijarde dolarjev, kar predstavlja tudi za ameriške finančne razmere ogromno vsoto. Novi program Roosevelta pa bo vse te izdatke še zasedel. Ali hoče doseči Roosevelt političsko nadzorstvo nad vsem svetom? Gotovo ameriški državniiki slon radi dele narode v pravice in krivice. Že pokojni Wilson je napravil to napako, toda ameriški državniiki se iz tega niso ničesar naučili.

Madžarska grozi češkoslovaški s prekinitvijo diplomatskih odnosov

Uradni komunike madžarske vlade

BUDIMPEŠTA, 2. jan. e. Madžarska vlada je izdala naslednji komunike o protestni noti ki je bila izročena v Bratislavi in Pragi:

Glede na protimadžarsko propagando v Slovaški, ki jo na žalost podpira tudi dunajski radio s svojimi oddajami v slovaškem in rusinskem jeziku, je bila madžarska vlada prisiljena vložiti v Bratislavi in Pragi odločen protest. Ker

ta nikakor ni imel zaželenega uspeha, je madžarska vlada napravila druge korake in opozorila češke in slovaške kroge na dejstvo, da s podpiranjem te akcije otežujejo odnose med obema državama. Če se bo ta propaganda nadaljevala, bo madžarska vlada prisiljena prekiniti diplomatske odnose s češkoslovaško republiko.

Kitajski četniki gonijo Japonce

V pokrajini šansi so dosegli pomembne uspehe

Šanghai, 2. januarja. o. Semkaj so pripele vesti o velikih kitajskih uspehih v južno-zapadni pokrajini Šansi. Kitajski četniki so razvijali v tej pokrajini zadnje tedne žilavo akcijo in spravili Japonce popolnoma v defenzivo. Oddelki kitajskih četnikov je popolnoma uničil japonsko avtomobilsko kolono v bližini mesta Nijencana. Kitajski četniki so porušili tudi ve-

lik pontonski most, ki so ga zgradili Japonci z največjimi težavami čez Rumeno reko. Na južnem bojišču so Kitajci v okolici Tiencina uničili dve japonski koloni 30 km severovzhodno od Kantona ter zavzeli zelo važne strateške položaje, s katerih sedaj uspešno prodirajo proti Silinguanu.

Srditi boji na španskih frontah

Republikanci so prešli v protiofenzivo

Barcelona, 2. januarja. AA. Havas. Uradno poročilo pravi, da so divjali v pokrajini ob reki Segre srđiti boji, kjer nudijo republikanci močan odpor. Na odseku Gogul so republikanci docela zavrnili napade Francovih oddelkov. Ponovno so zavzeli višinsko točko 429, ki je padla nedavno v roke nacionalistov. Prav tako divjajo hudi boji v okolici Pabla de Grandella, kjer so nacionalisti utrpeli velike izgube. Pri letalskih spopadih je bilo sestrčeno eno letalo. Poročilo dalje pravi, da je bilo sestrčeno tudi neko tuje vodno letalo, ki je preteklo noč metalo bombe na južni del Katalonije.

Pozno sredi so se republikanci še upirali srđitemu napadu nacionalističnih čet

v vasi Cubells. Posebno hud boj je divjal na pokrajinišči te vasi. Nacionalistični oddelki so se morali umakniti pred hudim strojniškim ognjem republikancev.

Bilanca žrtev v Palestini

Jeruzalem, 2. januarja. AA. Po zasebnih podatkih je leta 1938 v Palestini bilo ubitih 1.997 ljudi, 1720 pa je bilo ranjenih. Od tega števila odpade na ubite angleške vojaške 70, ranjenih pa je bilo 234. Angležev. Izgubilo je dalje življenje 292 Judov, 649 pa je bilo ranjenih. Ostanek odpade na Arabce, ki so po veliki večini pomrli v odprtih bojih z angleškimi četami in s policijo.

Atentat v Moravski Ostravi

Praga, 2. jan. e. Sredi je neki neznanec vrzel v postlopie poljskega Narodnega doma v Moravski Ostravi bombo, ki je povzročila veliko materialno škodo. Mešana češko-poljska komisija vodi preiskavo. S službene strani se ni nobenega poročila o tem.

Beneš se bo vrnil v politiko?

Praga, 2. jan. e. »Express« objavlja vest, da je bivši prezident češkoslovaške dr. Edvard Beneš sklenil, da se bo stalno naselil v Londonu, kjer se bo spet posvetil političnemu delu. S svojimi pristaji hoče ustvariti fronto proti totalitarnim državam.

Anglija in Vatikan

RIM, 2. jan. e. V zvezi z obiskom Chamberlaina in Halifaxa v Rimu poročajo londonski listi, da bosta angleška državniika obiskala tudi papeža. Vatikanski krogi smatrajo kot gotovo, da bosta Chamberlain in Halifax sprejeta pri Piju XI. dasi za ta sprejem še niso določene nobene modalitete. V vatikanskih krogih pripominjajo, da je treba obisk angleških državnikov tolmačiti kot znak dobrih odnosov med Vatikanom in Anglijo, zlasti po imenovanju apostolskega delegata v Londonu, katerega mislija ima sicer popolnoma cerkveni značaj, ne pa diplomatskega, vendar se odpirajo nove možnosti konstruktivnega sodelovanja med Vatikanom in Anglijo.

Snežne razmere

z dne 2. I. 1939

Kranjska gora 810 m: —7, delno oblačno, 55 cm pršica, mirno, sankališče in drsalnice uporabna.
Rateče-Planica 870 m: —7, zelo oblačno, 54 cm pršica, mirno, smuka ugodna, skakalnica uporabna.
Peč-Petelinjek 1440 m: —6, zelo oblačno, 90 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Planica-Slatina 950 m: —5, zelo oblačno, 58 cm pršica, mirno, smuka ugodna, drsalnice uporabno.
Dovje-Mojstrana 650 m: —8, delno oblačno, 55 cm pršica.
Bled 530 m: —5, delno oblačno, 58 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Pokljuka 1300 m: —2, zelo oblačno, 60 cm pršica, vetrovno, smuka ugodna.
Bohinj-Zlatorog 530 m: —5, oblačno, 95 cm pršica, jug.
Dom na Korni 1520 m: —7, oblačno, 170 cm pršica, jugovzhod.
Gorjuse 1000 m: —6, zelo oblačno, 65 cm pršica, vetrovno.
Velika planina 1558 m: —8, oblačno, 60 cm pršica.
Polzevo 620 m: 0, delno oblačno, 30 cm pršica.
Zaplana nad Vrhniko: —7, oblačno, 30 cm pršica.
Bloke-Nova vas 720 m: oblačno, 57 cm pršica.
Senjorjev dom 1522 m: —10, solčno, 60 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Ribnica na Pohorju 715 m: —8, solčno, 44 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Peca: —6, solčno, 85 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Rimski vrelci 530 m: —9, solčno, 55 cm pršica, mirno, smuka ugodna.

Borzna poročila.

Curij, 2. jan. Beograd 10.—, Pariz 11.645, London 20.58, Newyork 443.50, Bruselj 74.725, Milan 23.325, Amsterdam 241.20, Berlin 177.75, Praga 15.175, Varšava 83.70, Bukarešta 3.25.

Novo leto — nov gospodar — novo delo

Tradicionalna selitev poslov na dan sv. Silvestra
v Dravski dolini in na Kozjaku

Križevci, 1. januarja

Beograd je znan po svojih selitvah stanovaniških najemnikov, vsako leto 1. novembra. Po Dravski dolini in po Kozjaku se na dan sv. Silvestra, ko zatone staro leto, selijo posli, hlapci in dekle in menjavajo svoje gospodarje. To je tradicija v teh krajih in človek, ki tega ne ve, se čudi temu romanju. Povsod srečamo hlapce s kovčgi, navadno vojaškimi, dekle s culari in pletenimi košarami, pa tudi druge posele. Svojo skromno prilagojeno nočjo kar sami, ker ni vredno, da bi koga najeli.

Gospodar, ki najame hlapca ali dekle, se z novim poslom pogodi za leto dni službe. Ta služba traja od novega leta do Silvestrova. Med letom posel in tudi gospodar navadno ne odpovedujeta službe, ker je taka tradicija, da se posli menjajo ob koncu leta. Seveda so tudi izjeme, ko gospodar poslu odpove med letom, zlasti če mu je ta kaj posebnega napravil, ali kaj podobnega. Pri sklepanju takih službenih pogodb ni nobenih pric nobene pisane ampak velja častna moška beseda in s krepkim udarcem v roke je novi posel »svinjen« pri gospodarju. Seveda pri tem so se zmenili tudi za plačo. Gospodar pokaže novemu poslu posteljo (navadno v hlevu) in mu razloži njegovo delo, kakor je posel prost. Nastopi pa na novega leta dan jutraj. Ta pogodba velja za eno leto. Če pa posel sam službe ne odpove, da si ne sprebere kakor pravijo tam gori, med letom, in če je gospodar z njim zadovoljen, lahko ostane še nadalje v službi. Saj se večkrat zgodi, da posel službi dvema rodovima pri eni hiši in da

končno nekako avtomatično pripada hiši, kot član družine.

Ce si pa posel med letom poišče novega gospodarja, mora vsaj tri mesece pred koncem leta to javiti gospodarju, da si ta tudi poišče drugega.

Na dan sv. Silvestra, po obedu, pokliče gospodar odhajajočega posla k sebi, da napravita obračun. Posel plače ni dobival mesečno, ampak je rekel gospodarju kakor je rabil, za par kovačev, kar si gospodar sproti vestno beleži. Pri obračunu ob koncu leta oziroma pred odhodom, lepo izračunata, koliko ima še dobiti, kar mu seveda gospodar takoj do zadnjega dinarja izplača, kakor se lepo prijazno, ali tudi neprijazno poslovi, kakršno je pač bilo med njima razmerje med letom in posel odide s svojim kovčgom drugam.

Taka je torej tradicionalna selitev poslov po Dravski dolini in po Kozjaku. Marsikdo je vesel, ker si je med letom prihranil par dinarjev in si je morda poiskal boljšo, primernejšo službo. Drugi spet hodijo žalostni in povešenih glav. Kdo ve kaj jim teži duše? Morda si niso našli nove službe? Morda ne vedo več ne kod ne kam.

To je žalostno poglavje naših revnih poslov, ki so kar čez noč na cesti, brez službe, brez sredstev in brez zaščite. Ni takih socialnih zakonov, ki bi tudi te posle, katere še povrh mnogi gospodarji prav grozno izkoriščajo, zaščitili.

Trnjeva je pot marsikaterega posla, ki ob novem letu ne ve, kje bo ob koncu leta taval in kje bo našel novo streho, nov dom in novega gospodarja ter delo.

— Vik. —

Mariborske in okoliške novice

— **Jugoslovanski blester.** Božična novolena številka mariborskih »Jugoslovanskih biserov« je te dni izšla, opremljena s sijajno sliko »Pohorskega doma« na naslovi strani. Številka je kakor malokatera dosedanjih živa in peštra po slikah in po krasnih ilustracijah. Po uvodni besedi mariborskega župana dr. A. Juvana sledijo z okusnimi slikami opremljeni članki o Rogški Slatini, Dobri, o Rimskih Toplicah in o Slatini Radenci, o zimskih Golteh, o Slov. Bistrici in o našem zimskem Zdravju (Kozjak). Na Maribor se nanašajo članki o njegovem gledališču, o gostinstvu, o radiofoniji in kinematografiji. Slovenski balneolog dr. L. Trauner razpravlja v velepomembnem članku o zimsko klimatičnih krajih in o higijeni belega sporta. Ostalih osem zopet moderno ilustriranih člankov, dela stvarno propagandna za našo belo Ljubljano, za Bled in Kranjsko goro, za Trsat, Sušak, Omišalj in Crikvenico in za naš krajsevski Beograd (slika Dedinje). Revijo urejajo prof. dr. Fr. Mišč. Oglejte si to številko! Prepričali se boste, da naš obojni Maribor uspešno tekmuje tudi z inozemsko tujskoprometno propagando.

— **Drobne novice.** Nevarnega tatu in goljufa so izsledili študentski orožniki v osebi 26-letnega Josipa Podkranjskega, doma iz Podlehnik pri Ptuj. Podkranjskega so zasledovali radi raznih tatvin kolev in drugih kaznivih dejanj. Ker so ga te dni videli v Limbušu in Rušah, je osumljen vionu, v Limbušu poštni urad odroma Robičevu gostilno v Limbušu. Oddali so ga v mariborsko jeletnico. V neki gostilni v Spodnji Počehovi se je vesela družina prijetno zabavala. Toda nekaj je prišlo vmes. Tako se je zgodilo, da je nekdo zabol 56-letnega Ferdinanda Serka iz Kozakov, ko se je vračal domov. Prepehali so ga v bolnico, kjer so doglali, da ima ranjena pleča. — Med st. Janjem in Sv. Miklavžem se je zaletel avto v enoprežni voz posestnika Franca Horvata iz Hajdine. Avto je zavozil v voz in konja. Pri tem je bil konj težje poškodovan. Obilavost sedaj polzedejo za avtomobilistom. — 17-letni krojaški pomočnik Janez Koko iz Pečice pri Spodnji Kostrivnici se je vračal ponoči domov. Moral je skozi gozd, kjer pa se je z največjo težavo prebil skozi snežne zamete. Zmrznjen na rokah in nogah je končno prispel domov, vendar pa se je moral takoj zatem zateči v mariborsko bolnico.

— **Rojstva, smrti in poroke.** V preteklem letu je bilo v Mariboru 867 smrtnih primerov, 538 rojstev in 410 porok.

— **Srečanje z Abrahamom.** Oficial državni železnice g. Anton Arzenšek obhaja letni 50-letnico rojstva. Vrlemu možu želimo še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu.

— **Zimski sport in poledica terjata nove žrtve.** 13-letni posestnik sin Anton Mohorč iz Pobrežja se je šel smučati. Ko se je spuščal v dolino, je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnico. — Žrtve poledice je postal 34-letni pomočnik kurjač Josip Šauperl iz Pečice. Ko je šel v Maribor v službo, se je spodrsnil na poledenelih tleh. Zlomil si je levo nogo. — Nadaljnja žrtev smučanja pa je bil 16-letni sin upokojenega finančnega preglednika Miroslav Pogorevc. Obležal je z zlomljeno levo nogo. Tudi Šauperl in Pogorevc so odpravljeni v bolnico.

Kri je tekla na silvestrovo med drugim tudi v Spodnji Dobravi. V neki tamonjski gostilni je bila zbrana vesela družba, ki se je ob slovesu od starega leta pošteno razveselila in tudi napila. Malenkostna beseda je zadostala, da je bila družina v

trenutku na nogah in da se je pošteno zmkastila. Padale so vse prek bunke. Tudi stoli in steklenice so frčali po gostilni. Sredi tega bojnega metaja je obležal na tleh delavec Ivan Pivec. Bil je nezavesten in ves krvav. Mariborski reševalci so nevarno ranjenega Pivca prepeljali v bolnico. Tukaj so zdravniki ugotovili, da je njegovo stanje radi številnih vbojiljavov po glavi in hrbtu precej resno. Tezenski orožniki so pričeli z intenzivnimi poizvedbami, da bi dožene glavnega krivca. Bilo je več soudeležencev zaslišanih, ki pa tajijo krivdo. Silvestrski pretep bo imel svoje odmeve pred sodniki.

— **Ob slovesu od starega leta** je hotel v smrt 24-letni mehanik Slavko U., stanujoč v Studencih. Silvestrovo je zbralo domače skupnem slovesu od starega leta. Bilo je precej vedrega razpoloženja in prijetne družabnosti. Ko so se drugi veselili, pa je Slavko U. prevzela neka čudna ožnost, ki izvirala očividno iz obupa nad življenjem. Segel je po strupu in ga zavžil. V naslednjem trenutku se je zgrudil. Domači so mu takoj nudili prvo pomoč. Kmalu zatem so prihitali tudi mariborski reševalci, da ga odpremo v bolnico. Njihova požrtovalna intervencija pa ni bila potrebna, ker se je Slavko U. med tem zavedel in odklonil vsako pomoč. Končno ga je vesela družba predramila k silvestrskemu zadovoljstvu. Slavko U. je moral obljubiti, da ne bo nikdar več sereel po strupu. Kaj je nesrečnega mladeniča gnalo k temu, da se je ob prehodu v novo leto hotel posloviti od življenja, ni točno znano. Zili se pa, da so v ozadiju neke intimne zadevščine in najbrže tudi življenjska razočaranja.

— **Zigovina za pregled in žigosanje** sodov je v smislu razglasa tukajšnjega oddelka kontrole mer znižana od 5 din na 3 din za vsakihi začeti h 100 litrov. Ostane, ki je manjši od 100 l, se računa za polnih 100 litrov.

— **Grob pri grobu.** Na Pobrežju je premnila v Cankarjevi ulici 32 v starosti 72 let zasebnica Ana Rodeš. V splošni bolnici je umrla zasebnica Katarina Kozel stara 54 let. Žalujemo naše iskreno sožalje.

— **Mariborski svinjski sejem dne 30. decembra.** Okoliški kmetje so pripeljali 37 rilcev, prodanih pa je bilo 19. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 7 do 9 tednov stari 130 do 190 din, 3 do 4 mesece 210 do 260 din, 5 do 7 mesecev 300 do 490 din, 8 do 10 mesecev 510 do 580 din, leto dni stari 700 do 1050 din. Cene mesu: 6,50 do 8,50 din, oziroma 8,50 do 11,50 din za kg. Prihodnji svinjski sejem bo 5. januarja 1939.

— **Roparji strážijo po Tomšičevem drevoredu.** Iz vrst stanovancah ob Tomšičevem drevoredu smo že večkrat slišali pritožbe zaradi nevarnosti egipčanske teme, ki obdaja vso tamonoško okolico. Nič čudnega, če si kriminalni tipi izbirajo ravno ta del mesta za svoje tople, v noči na novo leto se je skrli v temnem Tomšičevem drevoredu neki Ivan N., stanujoč na Pobrežju. Prežal je na ugodno priliko, dokler ni prišla mimo kuharica Ivanka Godič, stanujoča v Maistrovi ulici 1. Tedaj je planil Ivan N. iz zasede, navallil na Godičevo ter ji iztrgal iz roke ročno torbico. Nato je pobegnil proti parku in se je izgubil v temi. Srečno naključje pa je hotelo, da je prišel tedaj mimo neki mož, ki je Ivana zasledoval, in da se je nemadno pojavil pred njim služujoči stražnik, ki ga je zgrabil in odpeljal na stražnico, kjer so mu temeljito izprašali vest. Imel je radi sličnih stvari že večkrat opravka z oblatimi. Zaradi ropa v Tomšičevem drevoredu se bo moral zagovarjati pred sodniki.

Iz Ptuja

— **V veselim razpoloženju** v novo leto. Tudi Ptuj ne zостаja za drugimi mesti v silvestrovanju. Skoraj vsaka gostilna priredi Silvestrov večer ter pridejo ta dan gostilničarji najbolj na svoj račun. Narodna čitalnica pa je priredila skupno z Dramskim društvom silvestrovanje v zgornjih dvoranah Narodnega doma. Obisk je bil zelo dober, zabave pa je tudi bilo v izobilju. V veselem razpoloženju in ob zvokih prijetne godbe smo prešli v novo leto, od katerega pričakujemo vsi več zadovoljstva kakor v starem letu.

— **Dramsko društvo uprizori** v torek 3. t. m. v mestnem gledališču reprizo Cankarjeve dramske pesnitve »Lepa Vida«, ki je žela pri premieri obilo uspeha.

— **Sprememba pesesti.** Zvani tukajšnji hotel »Koscer« z vsemi ostalimi gospodarstvi poslopi je kupil tukajšnji trgovec s perutnino g. Mahtenec Jožef, ki bo hotel popolnoma renovirati.

— **500-dinarski bankovec** je izenbil. Posestnica Ida Ogrizek iz Zgornje Hajdine je izgubila v Vseh svetnikov ulici bankovec za 500 din. Pošten nadležel se naproša, da odda denar na polječi.

— **Zimsko veselje.** Za božične praznike, kakor tudi na novega leta dan je bilo zelo živahno na Panorami hribu, kjer je bilo vse polno smučarjev. Zdravega sporta se veseli mlado in staro. V Luškem vrtu pa je živahno vrveje na ledu ter skrbi Opleševalno društvo, da je velik ribnik, ki je zamrznjen, vedno očistjen, tako da pri deju vsi drsali na svoj račun. Priporočila pa bi, da bi bilo več živahnosti, da bi vsaj ob nedeljah po nekaj ur igrala godba, tako kakor je bilo v prejšnjih časih. Z malo vstopnino bi se dalo vse to napraviti.

— **Posipajte hodnike.** Opazamo, da naši hodniki niso očisti, ter je na nekaterih debela plast ledu. Hočniki tudi niso dovolj posuti, tako da je velika nevarnost za pešce zlasti ponoči in v ranih jutranjih urah. Hišni posestniki naj bi za posipanje bolj skrbeli.

Iz Celja

— **C Silvestrov večer.** ki za priredilo sokojsko društvo Celje-matica v Narodnem domu, je bil zelo dobro obiskan. Po dokaj zabavnem sporedu je imel društveno starešina br. dr. Milko Hraovec lep in učinkovit novoletni govor. Sledilo je splošno čestitanje, nato pa se je pričel ples, ki je trajal do prvih jutranjih ur. Dobro obiskani sta bili tudi silvestrovanja sokojskega društva Celje I v Sokojskem domu v Gaberju in društva Vzajemnosti v Celjskem domu. Vso noč je bilo v mestu prav živahno in veselo.

— **Iz celjske statistike.** V preteklem letu se je poročilo v celjski župniji 238 parov nasproti 185 v letu 1937, rodilo se je 800 otrok (407 dečkov in 393 deklet) nasproti 723 v letu 1937, umrlo pa je 492 oseb (268 moških in 224 žensk) nasproti

je je bilo 29. decembra, —17,8° ob 7. a naslednja dneva je mraz naglo popušal. V soboto se je začelo zopet jasni, zato je bilo večerj zopet hladneje. Minimalna temperatura je znašala večerj ob 7 v Ljubljani —11,3°. Barometer je bil v soboto precej nizko, a večerj se je nekoliko popravil, kljub temu se je pa vreme začelo kajati.

Davi nam je nebo začelo trostiti fino sopro. Bilo je tako oblačno ter temno, da so ljudje morali svetiti še marsikje dopolne v pisarnah. Temperatura je začela narastati: ob 7. je znašala —9,5° ter je bilo torej topleje kakor večerj. Zdalj lahko nastopi bistvena sprememba vremena: v višjih legah je najbrže že jug. Ali bomo dobili zopet sneg, ali pa celo izgubili staro snežno plast? Morda je pa za ugaibanje še prezgodaj; smučarji se tolažijo, da se bo kmalu zopet zjasnilo ter da mraz ne bo popustil. Prvi tedni januarja so odločilni, kakšna bo zima; če bo mraz zdalj povsem popustil, ne bo mogel več dolgo držati tudi pozneje, ako pa bo naraščal, kakor je n. pr. 1. 1929, bo letošnja zima zelo huda. — Tako ugaiba laiki. Vsekakor pa mraz januarja, ko je dovolj snega kakor leto, narašča po ljudskih izkušnjah, češ, čim bolj se daljša dan, tem bolj pritiska mraz.

Za vremenske napovedi, kakšna bo letošnja zima, je torej še vedno nekoliko pregodaj. Najbolje je res, da potrpijo vsaj še nekaj tednov ali do konca februarja, ko bomo lahko z večjo zanesljivostjo ugotavljali, kakšna bo, odnosno kakšna je bila...

Velika tatvina zlatnine

Slovenjgradec, 1. januarja
Nedavno je pripela v Slovenjgradec obisk k družini tovarnarja s. Franca Lobeja g. Angela Margaretella, žena italijanskega inženjerja, ki sedaj vodi gradnje cest v Abesiniji. Ko je bila ga. Margaretella v soboto kakor običajno med 11. in 13. uro na obedu, ji je nekdo ukradel iz zaklenjene omare 9 cm dolgo zlato broško v vrednosti okoli 10.000 din, par zlatih uhanoz v briljanti v enaki vrednosti, 20 centimetrov dolgo zlato zapustnico v vrednosti okoli 2000 din in 360 din denarja, tako da znaša skupna škoda okoli 22.340 dinarjev.

Zlatnina je bila v zavezani ženski nogavici in sicer vsak komad posebej v lepi umetniški skatlici. Tat je odprl skatlice, nabral zlatnino, skatlice pustil in nogavico spravil v prejšnje stanje. V zraven nogavice ležali denarnici je bilo 500 din, vendar je tat ukradel samo 360 din, ostali denar pa je pustil v denarnici, ki jo je položil točno na to mesto. Omara je odprla s ključem, ki je bil v predalu umivalnice, kamor je po tatvini tudi položil ključ. Omare tat sploh ni razmetal, kar dokazuje, da so mu bile razmere prav dobro znane in je vsekakor moral biti domačin.

Ga. Margaretella je opazila tatvino takoj po obedu ko je hotela vzeti iz denarnice denar. Orožniška postaja vodi zelo vestno preiskavo in je čez dan že zaslišala vse domače ter vzela mnogo prstnih odtisov. Pred nakupom ukradenih dragocenosti svarimo.

Iz Slovenjgradca

— **Elegantna neznanica — tatila.** Za izredne praznike je prispela v Slovenjgradec elegantna neznanica, ki je v svoji moški obleki vzbujala splošno pozornost in so jo oblastva tudi takoj pripila. Elegantna mladenka ni imela pri sebi nobenih dokumentov in do danes so se vse njene navade izkazale kot neresne. V svojem težkem kovčegu pa je dekle med drugim imelo tudi lep zenski plašč, za katerega pa ni mogla povedati, kje ga je kupila. V soboto je pa tukajšnji stavebnik g. Franc Grein prispel tatvino ženskega plašča in tako je prišlo na dan, da je dekle ukradlo plašč. Sedaj staja slika oblasti ugotoviti njeno identiteto. Ker mora sigurno imeti mnogo grohov na vesti. Zato poslamo vsakogar, ki bi kaj vedel o tej mladenki, da to takoj javi tukajšnji orožniški postaji.

— **Otvoritev Zdravstvenega doma in Protituberkuloznega dispanzerja.** Novoustanovljeni Zdravstveni dom in Protituberkulozni dispanzer v Slovenjgradcu prične poslovati danes in sicer po sledečem razporedu: I. Zdravstveni dom — šef g. dr. Maks Pohar — ima uradne ure: a. za sokojske poliklinične vsak torek in četrtek od 11. do 12. ure; b. za otroški dispanzer vsak torek od 15. do 16. ure in vsako sredo od 11. do 12. ure; c. za posvetovalnico za matere vsako sredo od 15. do 16. ure. II. Protituberkulozni dispanzer — šef primarij dr. Lojze Simoniti — ima uradne ure vsak ponedeljek in petek od 15. do 17. ure.

Obsojeni tatovi

Ljutomer, 1. januarja
Šolski nadzornik g. Franc Kabas je imel v svojem vinogradu v Keizariju sortirano staro in novo vino. Meseca novembra mu je na vinski kleti iztrgal nekdo križe in odnesel 120 l novega in 20 l starega vina. Povrh pa še eno 10 litersko steklenico vina. Ker je bilo vino zelo dobro, so prišli tatovi ponj še enkrat ob koncu decembra, pa niso imeli sreče, ker so bili izpazani. Preiskava je doglala, da sta vino odnesla iz kleti vinarja Uršič Viljem in Ritonja Anton. Obtožena sta na o'rajnem sodišču v Ormožu zankala tatvino, slednji pa sta jo priznala, pri čemer je prišla Uršičeva žena Marija radi pričevanja še na zadržano klop.

Sedaj so bili vsi na okrajnem sodišču v Mariboru kaznovani in sicer Uršič na 10 mesecev, Ritonja na 3 mesece in drugi zaporu radi lažnega pričanja. Odvzeto so jim tudi za 2 leti častne državljanske pravice.

POMOTA V TEMI

— Čestitam, draga sopro, danes sem bila v jutranjih listih, kakšno te nocoj pretepi vlomilca, ki se je bil spaval skozi okno v vašo vilo. Ne razumem samo, od kod ste vzeli toliko poguma.

— Ah, mislila sem, da se je vrnil domov moj mož.

MARLIV SOLARČEK

— Kdo je pisal to nalogo?
— Moj očka.
— Vso?
— Ne, malo sem mu jaz pomagal.

Prva letošnja smučarska tekma

ISSK Maribor je priredil večerj v Ribnici na Pohorju
tekmovanje na 10 km

Maribor, 1. januarja

Po parletnem presledku, ko je bil naš omejeni zimski sport bodisi radi pomankanja snega bodisi radi prevladujočega mokrega snega potisnjen v pasivnost, je letošnja zima naklonila našim zimskim sportnikom precej lepe prilike za spodbudno zimskosportno, predvsem smučarsko udejstvovanje. Na Pohorju je zapadlo precej za smuko primernege prišča. Tako gošijo naši mariborski in okoliški zimski sportniki upanje, da se bo lahko izvedel vsaj del širokopoteznega tekmovalnega programa, ki ga je za letos začrtala mariborska zimskosportna podzveza.

Danes je bila prva smučarska tekma v letošnji zimski sezoni. ISSK Maribor je priredil danes na Pohorju in sicer v Ribnici na Pohorju tekmovanje na 10 km. Umevno je, da je bilo v vrstah naših zimskih sportnikov za to prireditve precej živahno zanimanje. Pri tekmovanju so bili doseženi sledeči rezultati:

1. Karel Faneli, (SSK Maribor) 37:12.11.
2. Karel Sodce, (Maraton) 41:55.6.
3. Janek Subic, (Maribor) 45:16.
4. Ernest Marguč, (Maribor) 45:19.3.
5. Albin Osrajnik, (Ribnica) 45:45.
6. Stanko Hren, (Maribor) 45:58.5.
7. Kurt Welle, (Maraton) 46:37.2.
8. Osoj Durjava, (Maraton) 48:20.
9. Rudi Finkež, (Maribor) 52:19.11.
10. Franc Šerbec, (Maribor) 53:34.
11. Marjan Kompare, (Maribor) 53:54.50.
12. Egon Polak, (Maribor) 57:43.

Juniorji do 14 leta so tekmovali na 3 kilometre dolgi progi. 1. Mirko Osrajnik 23, 2. Lenart Švajger 24, 3. Albin Švajger 24.10, 4. Stefan Vezjak 24.3.

Razglasitev rezultatov in razdelitev častnih nagrad je bila nato v novem klubskem domu pri Osrajniku v Ribnici na Pohorju. S primernim nagovorom je darila razdelil načelnik zimsko sportnega odseka Golubovič.

Židane volje so se Mariborčani poslovili od starega leta

Prijetna silvestrovanja matičnega Sokola, Sokola Maribor I in drugih nacionalnih društev

Maribor, 1. januarja

Maribor se vsako leto v silvestrovem vrvenju in valovanju poseljava od starega leta. Prva povojna leta je bila silvestrovska razgibanost sicer večja, bohotnejša in šumnejša. Tedaj je pokanje šampanjekih steklenic pričalo o blagostanju ter izvrstni konjunkturi, ki je je bil v veliki meri deležen tudi Maribor. Na stotih nepenjenih se šampanjekih steklenic je posemnežih lokalih je tedaj povzdigovalo silvestrovske razgibanosti, ki pa je v letih nastopajoče krize vse bolj pojenjavala. V zadnjih letih pa se zopet opazajo znaki boljšega življenja, ki je v Mariboru nedvomno v zvezi z njegovo obmejno lego, ki je po priključitvi Avstrije k Nemčiji dobila še poseben pomen, pa tudi z velikim razmahom tekstilne industrije, ki nudi stotinam nameštencev dober zaslužek. Letošnje silvestrovanje je bilo tudi v znamenju izredne živahnosti, ki si jo opazi, po vseh dvoranah kavarnah in drugih javnih lokalih, kjer so bila silvestrovanja s pestrimi sporedi. V ospredju so bile pevске, godbene in šaljive točke. Vso noč je bilo po ulicah živahno vrvenje do jutranjih ur, ko je bilo mesto do opoldanske promenadne ure skoraj popolnoma izumrlo.

V središču letošnjih silvestrovanj pa je bil večer, ki ga je priredilo sokoletu ter sokoletu naklonjenemu občinstvu matični Sokol v natičeno polni dvorani Sokolskega doma, ki postaja, odkar gospodari tamkaj matični Sokol, živo žarišče mariborskega življenja. Na okusno prirejenem ter opremljenem odru se je razvijal bogat in pester silvestrovski spored, ki je zbujal mnogo zanimanja, pa tudi priznanja več tisočglave množice. Ubrano so zaplesala dekleta svoj silvestrovski ples v izvrstnem okolišču so se pojavili »zamorčiki in zbuiali zanimanje občinstva. Mnogo smeja je žela svojevrstno sestavljena vrsta »olimpijčev«, ki pa so navzile svojim silvestrovskim telesnim hitem pokazali, da so fantje od fare. Obilo duhovitosti je stesal br. Zebj močno so zarajale gibčne plešalke, v obili meri ste poskrbeli za zabavo duet o Patu in Patachonu in pa izbrani Mollerov skeč. Obe točki sta uspešno izvajala člana Narodnega gledališča Milan Kosič in E. Crnobori. Tudi najboljša »učenka« A. Pavlovne je pokazala mnogo spretnosti. Prisrčno »oplo je bilo silvestrovsko veselje br. Zeba ob zaključku sporeda. Dvorana se je v polnočni uri razmatala v valu židane volje in dobrega razpoloženja. Mladina je rajala do ranega jutra ob poskočnih zvokih izbrane godbe sestavljene iz raznih mariborskih godbenih skupin. Tako je matični Sokol prinašal svojemu članstvu in svojim številnim simpatizerjem sivo od starega leta ter veder prehod v novo leto 1939.

Prijetno pa je bilo tudi silvestrovanje Sokola Maribor I in drugih nacionalnih društev v Mariboru ter bližnji okolici. Omeniti je treba lepo silvestrovanje, ki ga je organiziral »Jadrane« v vseh prostorih

rih Narodnega doma in ki se je zaključilo z mleno alegorijo.

Tudi v Narodnem gledališču je bila tradicionalna silvestrovska predstava. Uprizorili so »Boccaccia« in je šel čisti dobiček za namene pokojniškega sklada gledaliških igralcev. Tudi v gledališču se je zbralo mnogo občinstva, ki je z živahnim plaskanjem dajalo priznanja sodelujočim igralcem ter igralkam.

Nabito polne so bile pestro okrašene mariborske kavarne, restavracije in gostilne. Vseposod vrvenje, gneča, razgibanost valovanje množice. Na sporedu so bile razne varietetske točke, v kavarni »Jadrane« pa je pela ga. Brumen-Lubejva, pri zabavnih nastopih pa sta sodelovala gledališka igralca Milan Kosič in L. Crnobori.

Lepo in zadovoljivo konjunkturo pa so imele tudi okoliške gostilne. Postarji so imeli svoje silvestrovanje pri Lorenčiču v Kamnici, kjer je vladalo do rane ure veselo, iskreno tovariško razpoloženje.

Neugnani prijatelji naših planin, neutrudni smučarji pa so si izbrali za kraj svojega letošnjega silvestrovanja pohorske planinske postojanke, ki so bile polne vnehih planincev ter navdušenih smučarjev in smučark. Ze v soboto popoldne so odhajali z vlaki, pa tudi z avtobusi, ko so jih pripeljali do vrha Pohorja. Veselo in prijetno je bilo pri Mariborski koči, pri Pohorskem domu, pri Ruski koči, pa tudi v Senjorjevem domu in drugih postojankah. V ospredju zanimanja je bilo današnje smučarsko tekmovanje ISSK Maribora. Tudi na našem Pohorju je bilo letošnje silvestrovanje razgibanost in polno vedrine. Oznanjalo je globoko ljubezen mariborske mladje in starejše generacije do naših planin in do lepote zimskega sporta.

Mariborški drobci pa je večerj in danes na gosto okupiral okoličilo Treh ribnikov in druga znana okoliška sankalističa ter smučiča. Bilo je veliko veselja navzile nekaterim polomljenim sankam in smučkam. Z zadovoljno zimskosportno rajanje je bilo značilno znamenje letošnjega Silvestrova oziroma novega leta, ki ga ob pomazkanju bele opojnosti tani ni bilo.

Tako se je Maribor vedro in radostno poslovil od leta 1938 in se je danes predramil v resnobi novega leta. Zamrlo je pokanje šampanjekih steklenic. Znova so zazivele skrbi vsakdanjega življenja.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 2. januarja: Zaprt
Torek, 3. januarja, ob 20. uri: »Kralj na Betajnovci«. Red D

Mariborska beležnica

Dežurni lekarji: Vidmarjeva na Glavnem trgu in Savostova na Kralja Petra trgu.
**POMAGAJMO GRADITI
PIVKOV SOKOLSKI DOM**

Profesorske anekdote oživljene v burki
HAROLD LLOYD — PROFESOR
 KINO MATICA 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri

DNEVNE VESTI

— Državna trošarina na alkohol. Oddelek za davke in finančni ministrstvo je izdal pojasnilo o plačevanju državne trošarine na alkohol, ki gre v promet in prodajo. Od spirita pa naj gre v promet prodajalci, ki ga izdelujejo iz kmetijskih odpadkov, če se izdelujejo iz njega ali z njim parfumerije in kozmetični preparati aromatične esence, zdravilni preparati itd. se plačuje 24 din državne trošarine od hektolitrske stopnje. V kolikor bi doleteli, ki izdelujejo našete alkohole tekočine ne mogli dokazati, da je od alkohola, ki ga uporabljajo za izdelovanje teh tekočin plačana državna trošarina 24 din od hektolitrske stopnje se bo proti nji impostovalo v smislu čl. 33. zakona o državni trošarini.

— Kontrolnik zobozdravnikov za nakup zlata. Obveščajo se vsi zobozdravniki in zobotehnikarji, ki morajo po odloku finančnega ministra z dne 13. decembra 1938 od 1. januarja 1939 voditi kontrolnik za nakup in prodajo zlata, da lahko kupijo kontrolnike pri svojih pristojnih davčnih uradah po 40 din. Davčne uprave bodo potrjevale kontrolnike brez pobiranja takse iz tarifne št. 167 zakona o taksah.

— Iz notranje službe. S 1. januarjem je nastopil službo javnega notarja v Ormožu g. Alojzij Ponešek.

— Osebnost. Notarski pripravnik v Murski Soboti Džuban Ladislav je imenovan za sodnega tolmača za madžarski jezik pri okrožnem sodišču v Murski Soboti.

— Za mrtvega proglašeno. Okrožno sodišče v Celju je uveljavilo postopanje, da se proglašajo za mrtvega Vincenc Barbič, posestnik iz Stare vasi št. 28 pri Vidnu. Leta 1915 je odšel na bojišče v Galicijo, odkoder ni več pisal.

— Iz »Službenih listov«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 105 z dne 31. decembra objavlja zakon o pogodbi o trgovini in plovi med Jugoslavijo in Švedsko s končnim zapisnikom in o zapisniku o ureditvi trgovinske izmenjave med Jugoslavijo in Švedsko, naredbo o razširitvi odškodnine za nezgode po zakonu o zavarovanju delavcev, odločbo o dopolnitvi statuta Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, razveljavitev odločbe o proclanju obveznega materiala, prepoved izvoza ovsa za proste delavce, imenik razsodnikov Zbornice za TOI v Ljubljani in razne objave iz »Službenih novine«.

KINO »SLOGA« — Tel. 27-30
 ob 16., 19. in 21. uri
 Samo še danes in jutri

Nespretni ljubimec

Zabavna in humorja polna komedija

— Združenje jugoslovenskih slikarjev v Parizu. V petek zvečer so se zbrali v Parizu živeči jugoslovenski slikarji in ustanovili svoje združenje. Namen združenja bo prirediti vsako leto jugoslovnsko razstavo v Parizu in podpirati člane. Za predsednika združenja je bil izvoljen Nikola Jeremič.

— Holandski semenski krompir v Dalmaciji. V Splitu pristanišče so pripeljali v soboto 35.000 kg semenskega krompirja iz Holandske. To je prva pošiljka krompirja za dalmatinske zadružne ustanove. Holandski krompir bo sadila spomladi vsa Dalmacija.

— Smučarski tečaj. Tujsko prometno društvo v Škofji Loki priredi od 2. do 10. tega meseca smučarski tečaj za novince in nadaljevalni tečaj za že bolj izveščane smučarje. Tečaj bo vodil učitelj Sieherl Janko. Vstop in izstop iz tečaja vsak čas mogoče. Učnina po dogovoru. Prijave sprejema Tujsko prometno društvo v Škofji Loki.

— Velicejem v Plovdivu. Pomladanska prireditev velicejstva v Plovdivu (Bolgarija) se bo vršila od 10. do 23. aprila 1939. Za prevoz blaga, kakor tudi za posetnike velicejstva, so dovoljeni znetni popusti na tarifah tako bolgarskih kakor tudi železnice drugih držav.

Sokoli! Posečajte in podpirajte Sokolski kino v Šiški!

— Nova odredba o pravnih fakultetah. V večerjani številki »Službenih novine« je objavljena uredba o pravnih fakultetah v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Subotici. S to uredbi je unificirano delo na vseh pravnih fakultetah v naši državi, ki je doslej po različnih predpisih in po več desetletjih stari praksi. Posebna komisija, ki v nji zastopa ljubljansko pravno fakulteto dr. Rudolf Sajovic, je pripravila osnutek uredbe, ki se je v zadnjem trenutku še precej spremenil. Tako je med drugim nova uredba odpravila vse pismene izpite na pravnih fakultetah. Nova uredba bo veljala šele za vsakega fakultet, ki se bodo vpisali po njeni objavi. Dosedanjim študentem je prepuščeno, da do konca školskega leta 1941-42, da dovrše študije po dosedanjih predpisih, pozneje bodo pa veljali tudi za nje novi predpisi. Fakultetnim svetom je prepuščeno, da vsak za svojo fakulteto odredi, da-li in pod kakšnimi pogoji bo dopuščal prehod s starega na novi red, določen z uredbi o pravnih fakultetah tudi pred zaključkom školskega leta 1941-42.

— Ugodna smuka na Sv. Katarini. Lepo smuko in veliko užitka so imeli večerj študenti smučarji na Sv. Katarini, pod Sv. Jakobom in po drugih bregovih nad Medvodami. V dolini je zjutraj ležala gosta megla, na hribih pa je sija sonce od ranega jutra z malimi presledki do večera, ko se je skrilo za megle visoko na nebu. Posebno veliko smučarjev se je zbralo nad Babim dolom, kjer je teren na Golem brdu posebno ugoden, še več pa jih je bilo seve v Zlebeh kjer je breg za smuko najugodnejši. Smučarji so ostajali na snežu prav do večera, kakor šele so odhajali na vlak v Medvode in Medno, mnogi pa tudi na smučeh do št. Vida in dalje s travmjem razaj v mesto. Smučarji in drugi izletniki so imeli večerj edinstven pogled na naše planine ob sončnem zatonu. Planine v snegu so vstajale iz nižinske megle, čudovito ožarjene in tako čiste, da si opazil skoraj vsako senčno zarezo.

— Napredovanja in odlikovanja v naši vojski. V čin polkovnika sta napredovala artiljerijski podpolkovnik Franjo Krede in sodni Miro Mavrič, v čin majorja so napredovali kapetani II. klase artiljerijska za generalstabele Ivan Babič in Zdravko Seručan, pehotni Ermin Rajat, artiljerijski Slavko Grum, Stanislav Jelacin in Marin Stude, zrakoplovni Zdenko Ulepič, Joahim Zitnik in Franjo Džal, geodetski Josip Černe, veterinarski dr. Ivo Ogorelec in žandarmerijski Bogomir Roman; v čin inženirskega majorja inženirski kapetani I. klase tehnične stroke mornarice inž. Peter Rozman, inž. Vincenc Jalen, inž. Dušan Rožman in inž. Boris Kandare. V čin kapetana I. klase kapetani II. klase pehotni: Janko Stuhec, intendantski Slavko Ogrizek, Albin Držan, Viktor Zerjav in Vladimir Vajdič, žandarmerijski Ciril Petovar. V čin poročnika vojnega broda II. klase poročnik vojnega broda II. klase Matija Podkrajšek; v čin kapetana II. klase poročniki: pehotni Josip Ivančič, artiljerijski Albin Cizelj in Jožet Bajuk, zrakoplovni Slavko Ožbalt, Alojz Stebarnik in Miha Klavara, veterinarski Franc Kalin, žandarmerijski Dušan Sedlar, v čin inženirskega kapetana II. klase, poročniki inženirsko-tehnične stroke Bogomir Pust in poročnik zrakoplovne tehnične stroke Anton Škulj, v čin poročnika podporočniki: pehotni Henrik Torkar in Josip Herman, artiljerijski Alojz Fainoga, strokovni Franjo Balon, Karlo Kroneger in Josip Canjko, strojni Josip Ambrožič, Franjo Modlic in Viktor Rome; odlikovani so z zlato kolajno za vestno službo državnim mojster kroja Anton Zitnik, pehotni narednik vodnik I. klase Alojz Verstovšek in mornarski narednik vodnik I. klase Anton Kovač; s srebrno kolajno za zvesto službo pa orožniški narednik Jakob Golob in orožniški kaplar Rudolf Bobnič.

— Davčne karte služničarji je treba takoj nahajati. Oddelek za davke v finančnem ministrstvu je naročil vsem davčnim upravam, naj takoj pozovejo s splošnim javnim pozivom delodajalce, ki imajo služničarje, da naj za leto 1939 nabavijo davčne karte. Karte morajo dobaviti delodajalci najkasneje do konca januarja odločno v 16 dneh po prejemu pisma v službo. Davčna karta velja za leto dni za enega posla ne glede na osebo, čas zaposlitve ali višino plače. Karta stane 50 din in se glasi na ime delodajalca, ki jo mora nabaviti, plačani davek pa lahko odtrga poslu. Oddelek za davke je naročil davčnim upravam da morajo s sodelovanjem organov finančne kontrole med letom strogo kontrolirati, da-li so delodajalci kupili davčne karte.

— Poroka. Na Silvestrovo sta se poročila gđ. Mira Čuček, učiteljica v Ljubnem ob Savinji, in g. Tone Kander, učitelj v Marjji Reki. Obilo sreče!

— Postrežljivost našega železniškega osebja. Smučarji se z Dolenjskega radi vračajo z lokalnim vlakom, ki odhaja ob 18. z Grosupljem in vozi samo do Dolenjskega kolodvora. Tudi večerj se jih je vračalo s tem vlakom mnogo. Večja skupina smučarjev je prispela na Grosuplje v zadnjem trenutku in železniško osebje je smučarjem pomagalo spraviti nahrbtnike in smuči v vagon, da niso vlaka zamudili. To je napravilo na smučarje zelo dober vtis.

— Novi škof ruske pravoslavne cerkve. Večerj so imeli Rusi v Beogradu lepo cerkveno svečano. Patrijarh Gavril je v ruski cerkvi v Beogradu svečano posvetil za škofa ruske pravoslavne cerkve v Berlinu dosedanjega dekana ruske teološke fakultete v Harbinu arhimandrita Vasilija. Novi škof je prispel nedavno v Beograd, potem se bo pa vrnil v Berlin.

— Nova grobova. Večerj je umrla v Ljubljani v 75 letu starosti ga. Ana Arselin, roj. Gärtner, vdova nadučitelja. Pokojnica je bila zelo skrbna in blaga mati svojim otrokom in težko jo bodo pogrešali vsi, ki so jo poznali. Pogreb bo v torek ob 14. iz Rožne doline, cesta IX. št. 49 na pokopališče k Sv. Križu. Rodbini g. Bogomira Jenka je umrla hčerka Marinka, učenka 3. v. razreda pri uršulinkah. Pogreb bo jutri ob 14. izpred mrliške veže, Stara pot 2 na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položijo v rodniško grobnico. Pokojnicama blag spomin, njihovim svojcem naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno in megleno vreme, ponekod bo snežilo: Večerj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku 9, v Splitu 8, na Rabu 6, na Visu 5, v Zagrebu 1, v Mariboru 1,2, v Beogradu -1, v Sarajevu -2, v Ljubljani -6,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,2, temperatura je znašala -9,5, na aerodromu -14, snežna past 24 cm.

— Ponesrečeni smučarji. Snoči so prepeljali v splošno bolnico več žrtev zimskih sporta. Na smuči se je ponesrečil 13-letni posestnikov sin France Zavašnik iz Podutika. Zlomil si je levo nogo. — Iz Zagorja so prepeljali v bolnico posestnikovega sina Vladislava Prebica, ki si je zlomil levo nogo v členku. — Dalje si je zlomil pri smučanju na Gorenjskem desno nogo uradni Vzajemne zavarovalnice Jože Bizjak. — Z Notranjskega pa so prepeljali ponesrečenega smučarja Janeza Likarja, ki se je na smuči zaletel v drevo in si zlomil več reber.

— Še trije poškodovanci. Glejni posestnikov sinček Blahovič iz Kamnika je doma padel na razgret štedilnik in se hudo opeknil po životu. — Posestnica Franja Slabič iz Homca je padla na poledeneli cesti in si zlomila levo nogo. — Posestnikova hči Franja Garvas iz St. Jurja pri Grosupljem pa je padla s peči in si zlomila nogo v kolku.

— Podružnica »Slovenskega Naroda« v Slovenjgradcu. S 1. januarjem 1939. je dobil naš list podružnico tudi v Slovenjgradcu. Naslov nove podružnice je Slovenjgradec, Slomski trg 5.

— Novi beograjski proračun. Beograjska občina je sestavila proračun za leto 1939/40. in novi proračun je razglašen občanom na vopogled. Izdatki bodo znašali po novem proračunu 355.352.350 din in toliko tudi dohodki. Proračun je torej uravnotežen. V lanskem proračunu so znašali

izdatki 338.978.588. Novi proračun se je torej povečal za 16.373.762 din.

— Sneg v Dubrovniku. V petek zjutraj so bili vsi hribi okrog Dubrovnika pobjeni, čprav je mraz ponehal. Nad srednjim Primorjem je bilo zadnje dni precej hladno. Sneg je pobelil obalo tudi na polotoku Pelešču, tako da je segel ponekod do morja. V zaledju Dubrovnika, v nje ležičih krajih kakor na Uskoplju in drugod, je zapadlo do 20 cm snega.

Iz Ljubljane

— Iz Božičnica sokolskega društva Ljubljana-Siška bo v četrtek, 5. januarja, na večer pred praznikom, ker prej ni bilo mogoče določiti primerne dne, ko bi bila dvorana doma prosta. Prijatelji in dobrotniki so se letošnje prav posebno zavdali, kakor važno vzgomo in morajo na nalogi izpolnjuje šiški Sokol s takimi prireditvami v tem, socialno s'abno stoječem delu mesta in so omogočili društvu, da bo razveselilo svoj naraščaj in svojo dečo z bogatim obdarovanjem in bogostitvijo. Božičnica se začne ob 17.30 s programom, ki bo obsegal številne pevskie in glasbene točke ter deklamacije s sodelovanjem izkjučno domačih Sokolčev in Sokolčic. Potem bo božiček vsem potrebnim razdelil darove, nakar bo sledila zabava s pogostitvijo vsega naraščaja in dece. Na to prireditve, ki bo seveda brez vstopnine, vabi društvo ne samo mladino, ampak tudi članstvo, predvsem na starše in dobrotnike, ki so jo omogočili s svojo velikodušnostjo, za katero jim tudi s tega mesta veljaj bratska zahvala. Pridite, da se zopet enkrat vsi skupaj prav po sokolsko pozabavamo in povesečimo. Zdravo!

— Novoletne nagrade mestnim službencem, smetarjem in dr. O novem letu čestitajo po mestu in sprejemajo nagrade razni ljudje, zato pa mestno poglavarstvo opozarja, da je mestnim službencem, smetarjem in drugim strogo prepovedano pobiranje kakršnihkoli nagrad. Zato naj stranke takim ljudem, ki nagrade nepravilno pobirajo ali se tudi neupravičeno izdajajo za mestne uslužbence, ne nasedajo, ker ne dajejo nagrad.

— Iz Napaden delavce. Pred Mestnim domom je večerj zjutraj po vselem silvestrovanju napadla vinjena družba delavca Ivana Intiharja. Eden izmed napadencev je potegnil nož in ga oklal po životu in po glavi. Intiharja so reševalci prepeljali v bolnico.

— Iz Na policiji mir. Silvestrova noč je bila v Ljubljani zelo živahna, zlasti pa so bile dobro obiskane vse prireditve, a najbolj tista, na katerih se je tudi plesalo. Tu je prišlo posebnih na račun mladine. Veselja ni manjkalo tudi v navačnih gostilnah, kjer so se zbirale družbe stalnih in slučajnih gostov, ki so se za Silvestra povesečili nekoliko dlje v noč, ne da bi imeli zaradi tega stitnosti s policijo. Ponoči so bile živahne tudi ulice, pa so stražniki zamažali in si zatistili ušesa, če jim je prihajala nasproti družba bolj glasnih in prešernih veseljakov. Na praznik ni bilo zaradi tega nikakih prijav, mir pa je bil tudi v kriminalu. Praznovali so tudi vlonilci in tatovi, kakor da imajo razumevanje za veselje drugih, ki ga niso hoteli motiti z obiski po tujih stanovanjih.

— Iz Izgnan iz Ljubljane. Za dobo dveh let je izgnan iz ljubljanske policijskega okoliša 26letni Andrej Mustafin, pristojen v Medvode. Mustafin je zavrnil v zadnjem času v mestu več sleparskih pustolovčin, za kar se je pokoril v zaporu.

Iz Ljutomera

— Mura je zamrznila. Čeravno je Mura bistro tekoča reka, je vendar v tej zim pred dnevi popolnoma zamrznila, da jo pokriva debela plast ledu. Zadnje dni so plaval po Muri veliki kosi sreča, ki se je tik pri Murskem Središču natlačil v strugi, tako da sta se spojili ledeni plošči, ki sta bili ob bregovih. Z veliko naglasc se je nabralo sreča in ledenih ploč v strugi, da je danes Mura zamrznila od Medmurja do Radencev. S tem je ustavljen ves promet preko Mure z brodovi in ladami. Tudi murski mlini so obdani z debelim ledom, nekateri pa so bili potegnjeni na suho. Drugim pa so se pretrgale verige, ker jih je potiskala drveča ledena plošča. Če bo zima še tako ostra, bo postala ledena plošča čez zimo tako debela, da se bo po njej vršil nemotero promet čez Muro, kakor je bilo to pred 10 leti. Od takrat namreč Mura ni bila še tako močno zamrznila. Gladina Mure se je s tem tudi močno dvignila, ker voda pod ledeno ploščo počasi teče. S tem je utihnil prijeten šum toka, ki se je čul zlasti ponoči daleč v okolico. Mura pa so zapustile velike jate divjih rac, ki so se v zadnjem času zbirale ob njej.

Iz Zagorja

— Vagabundca, ki sta vlonila, kakor smo že poročali, pri ge. Medlovski in odnesla 200 din so naši orožniki aretirali že naslednji dan. Sta to delomrzneža Alojzij Jukič in Konrad Javornik, omedkec z Dolenjskega. Oddali so jih v litijske papore.

— Poročila sta se pred kratkim železniški uradni zagorske postaje, časasno na Zidani most dodeljeni g. Janez Slabinja in gđ. Ančka Zajc iz Kurje vasi pri Ljubljani. Naše tople čestitke

Brez vsakega pretiravanja: navdušena publika se smeje do solz!

HEINZ RÜHMANN
 HANS MOSER
 RUDOLF CARL
13 stolov
 KINO UNION
 TEL. 22-21

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

Prekoceansko letalo za 120 potnikov

Drzen načrt ameriškega konstrukterja Severskega — Novo letalo hočejo zgraditi do 1. 1941

Zračni promet med kontinenti zelo naglo napreduje. Po vrsti drznih in uspešnih prekoceanskih poletov, ki veljajo za prve poskuse na tem polju, so se lotile velike družbe za zračni promet ureditve zračnega načrta, namreč rednega prekoceanskega zračnega prometa, ki ga imajo na nekaterih progah že več let. Cela vrsta velikih letal, tako zvanih letalnih čolnov, leta dan za dnem na dolgih progah preko oceana. Znaša so letala »Martin«, »Clipper«, »Siko-ski 43«, »Shorts«, »Canopus« in še mnoga druga. Od zračnega prometa se pa zahteva vedno več in konstrukterji imajo polne roke dela z novimi načrti. Nedavno je dala velika ameriška družba za zračni promet Pan American Airways pobudo za izdelavo načrta novega letala, ki bo odgovarjalo vsem zahtevam varnega, rednega ekspresnega prometa na velike daljave in ki bi bilo udobno opremljeno, a prostora bi moralo imeti za sto potnikov.

Načrtov je prešla družba več, a eden najdrznejših, ki se je najbolj približal tem pogojem, je načrt znanega ameriškega konstrukterja Severskega. Njegovo ogromno letalo je pravi razkošno opremljeni letali hotel. Letalo bo vse iz je prostega jekla in bo težje od Pullmanovega spalnega vagona. V njegovih krilih in dveh trupih bo prostora za 120 potnikov, ki bodo imeli vse komfort in vse razkošje najmodernejše jate. Za varnost in udobnost potnikov med poletom bo skrbela 16-članska posadka. Vremenske prilike ne bodo mogle vplivati na letalo, ker bo letalo okrog 7000 m visoko, kjer ni nobenih oblakov, kjer je ozračje mirno in za take polete najprikladnejše.

Pot iz New Yorka do Londona bo lahko preletelo orjaško letalo v eni noči. Potni-

ške kabine bodo imele sklopne postelje, po dve, druga nad drugo. Potniki bodo lahko med poletom nemoteno mirno spali. Tako bodo prispeli na drugo stran oceana spočiti. Polno zasledeno letalo z zalaganimi pogonskimi snovi bo tehtalo 114.000 kg. Od tega odpade 20.000 kg na koristno obtežitev. Normalno bo imelo s seboj 63.500 kg goriva. Ta količina odgovarja akcijskemu radiju 8000 km. Namesto potnikov bo lahko vzelo s seboj še več pogonskih snovi, tako da bo lahko preletelo tudi 24.000 km dolgo pot, ne da bi se spustilo na tla. Krilo meri razpeto 76 m in v njem je 24 kabin. V obeh trupih letala je pa še 34 kabin.

Središče vrvjenja v letalu bo jedilnica, ki bo obenem družabni salon. Jedilnica je v srednjem delu krila med trupoma na obeh straneh gondole in v njej je prostora za 60 ljudi. Za njo v zadnjem delu krila so zaloge pogonskih snovi. V gondoli tik družabnega salona je bar, nad njim spredaj je pilotska kabina, za njo pa navigacijski prostor. V gondoli je še kuhinja in zadnja motorna kabina. Posadka letala ima svoje prostore zadaj v trupu, v bližini smernega stabilizatorja. Pred kabino posadke je poseben prostor za kadike. Letalo ima tudi kopalne Prostor za prtljago je v obeh čolnih.

Orjaško letalo bo letalo s hitrostjo 480 km na uro. Ima osem na vodo hlajenih motorjev po 2000 HP. Ti bodo tudi jamstvo njegovih varnih poletov. Zračni promet ne sme biti predrag in potovanje s tem najmodernejšim zračnim ekspresom ne bo dražje od potovanja z dosedanjimi letali, ki pa še daleč niso tako razkošno opremljena in tako varna. Novo letalo za prekoceanski promet hočejo dograditi do leta 1941.

Globoko užaloščeni sporočamo, da je Vsemogočni poklical k sebi našo srčno ljubljeno hčerko, sestrico in vnukinjo

Marinko Jenko

učenka 3. v. razreda pri uršulinkah

Na zadnji poti jo spremimo v torek, dne 3. t. m. ob 2. uri popoldne izpred mrliške veže, Stara pot 2, na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo v rodniško grobnico k večnemu počitku.

LJUBLJANA, dne 2. januarja 1939.

Globoko žaljuoč:

MARIJA, BOGOMIR, starši;
 ANICA, sestra,
 in ostalo sorodstvo.

Ne nadoma nam je umrla v 75. letu svoje starosti naša ljuba mama, stara mama, tašča, gosja

Ana Arselin, roj. Gärtner

vdova nadučitelja

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 3. januarja 1939 ob 2. uri popoldne iz Rožne doline, cesta IX. št. 49, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA — ZAGREB, dne 31. decembra 1938.

MARIJA, DR. AVGUSTIN, LOJZE, ANICA — otroci;
 NEVENKA roj. GULTOVA, snaha; DR. AVGUST MUNDA, zet;
 NEVENKA, IVKA, vnukinji

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preključni izjave beseda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

OBČNI ZBOR

Okrajna posojilnica v Ormožu, reg. združba z neom. zavez. sporoča, da se bo vršil redni občni zbor združbe v torek, dne 3. januarja 1939 po že objavljenem dnevnem redu, ne pa v sredo, dne 3. jan. 1939, kakor je bilo to v »Slov. Narodcu« z dne 17. dec. 1938 pomotoma razglašeno. Načelnstvo. 183

ZA VSAKO PRILIKO
 najboljše in najcenejše
 »Hubertus«, površnike, perilo
 in vsa oblačila nudi
 PRESKER
 Ljubljana Sv. Petra cesta 14

KLISEJE
 ENO
 VEČERJNE
 JUGOGRAFIKA
 SV. PETRA NASIP 23

JAVNA DRAŽBA
 najdenih predmetov bo 4. t. m. ob 9. uri na kolodvoru v Ljubljani. 184

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premož
 brez prahu
 KOKS, SUHA DRVA
 L. POGAČNIK
 Bohoričeva 5 — Telefon 20-59
 24. Lj.

POUK

Strojepisni pouk
 (Desetprstni sistem.)

Večerni tečaj, oddelki od 1/2. do 8. in od 1/2. do 9. zvečer za začetnike in izveščane — pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zv. Edinstvena strojeplanska, največja v Sloveniji s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Novost v strojeplanski bo tudi računski stroj. Pričetek pouka 4. januarja. Šolnina zelo nizka. Kristofor učni zavod, Domobranska cesta 15. Tel. št. direktorja 48-43. 3011

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
 Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

Kratek novoletni obračun

Ljubljancani so se poslavljali od starega leta tako, da niso niti vedeli, kdaj se je novo začelo

Ljubljana, 2. januarja. Novoletni simbol je cela vrsta, od dimnikarja do pujske, vendar je najbolj v časten, vsaj pri nas, polna steklenca, ki mora biti simbol, a bi brez nje bilo poslavljanje od starega leta brez pomena in ganljivosti. Danes, ko je vse v znamenju minljivosti in spremenljivosti, ko so večerjajoče resnice in dogme laž in ko je najbolj stalno še vreme, se vendar nekaj ni spremenilo: ljudje radi praznujejo ob kakršnikoli priliki in obhajajo karkoli, samo če je za praznovanje na glavni pogoj, čim večja mera pijače. Ljudje so se poslavljali posebno slovesno od starega leta med krizo, kakor da se hkrati poslavljajo tudi od krize. Kakor da je bila sveta dolžnost prejeti silvestrovanja, so društva tekmovala med seboj in zdelo se je celo, da je bilo premalo gostin za vse silvestrovske prireditve. Na to opozarjamo zdaj, da lahko opravičimo meščane, ker so se v soboto in večer poslavljali od starega leta tako, da niso niti vedeli, kdaj se je novo leto začelo. Opravičiti jih moramo ter reči, da je bil prehod iz starega leta v novo sicer v slogu tako slovesnih »trenutkov«, a da vendar nismo pretiravali, ko bi sicer imeli toliko razlogov za splošno manifestacijo veselja ob tako dobrih časih. Zdaj vendar ni več nobenih skrbi na svetu, vsi smo lahko srečni in zadovoljni. Razen tega se je pa začelo še tako imenitno in srečno leto, in sicer v nedeljo, kar je seveda tudi dobro znamenje.

Naš novoletni obračun je kljub temu lahko kratek. Če hočemo biti odkriti, moramo reči, da so se naši meščani prvega dne novega leta bali ali sramovali; mesto je bilo prazno ter osamljeno, kakor da je izumrlo na stara leta dan. O počitku so mesto in okolice poživiljali vsaj smučarji, včeraj so se pa ljudje odpovedali vsem vrstam gibanja. Človek res ne ve, ali je to znak optimizma ali pesimizma.

Včeraj dopoldne so spali tudi voščilci in meščani so najbrž prav zaradi tega ostali

v posteljah, ker jih ni nihče budil. Lep običaj je bil, da so nam prejšnja leta na novega leta dan hodili voščiti srečno novo leto že ob 6. kolporterji, mekarice, dimnikarji, pismonoše, koledniki in poklicni voščilci. Ne moremo sicer reči, da letos ni več voščilcev; prilagodili so se le razmeram. V soboto se je že začelo, ko so otroci raznašali po mestu kadilo in nam kadili, da je dišalo pred glavno pošto kakor v cerkvi. Ob novem letu je baže treba vse prekaditi s kadilom, a seveda v prvi vrsti mošnjičke. Prejšnja leta so se pri nas silno razmnožili razni koledniki, ki seveda zdaj še niso izumrli. Posebne vrste poklic je bil, da so nekateri raznašali po hšah tiskana voščila ob novem letu in se jim je zdelo samo ob sebi umerno, da so bili meščani dolžni odkupiti njihove tiskovine. Ti voščilci niso bili ne smetariji, dimnikarji, mekarji ali kdorkoli — bili so le voščilci in niti ne koledniki ali našimilni trije modri. Njihovi »legitimni« nasledniki so zdaj otroci, ki nas hodijo kaditi v civilu, odkar ne smejo igrati treh kraljev.

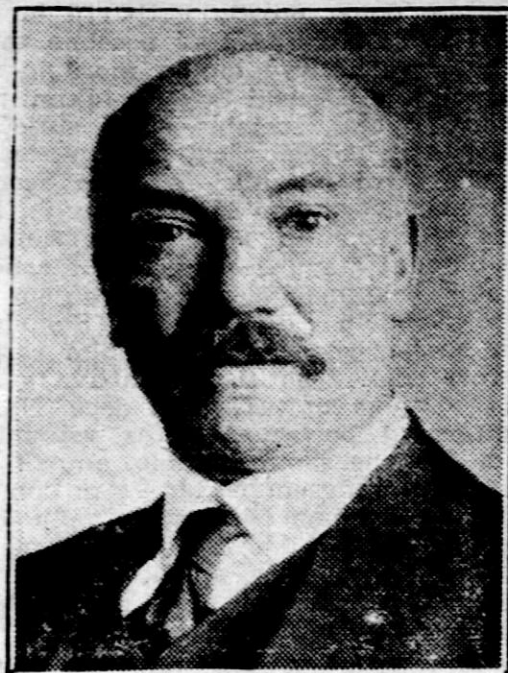
»Sezona« za novoletna voščila bo trajala oficijelno še teden dni, kar se zdi marsikomu strašno, saj je bilo že doslej te srce mnogo preveč. Kaže se potreba po ustanovitvi posebnega društva v zaščito pred novoletnimi voščilci. To društvo bi naj bilo hkrati tudi neke vrste zavarovalnica, ki bi skrbelo za popravila stanovanjskih vrat svojih članov. Včeraj n. pr. so voščilci raznašali marsikomu ključko, če mu še niso vrgli vrat iz tečajev. Nekateri voščilci so dobili po vratih kakor da gori. Tako vsiljive sreče marsikdo ni varen ter se je v strahu raje skrnil pod posteljo kakor bi šel odprati.

Kako bi torej novo leto ne bilo srečno? Kdor pa kljub poplavi novoletnih voščil ne verjame da bojde vse tako po sreči kakor se je začelo se naj vsaj tolaži, da bomo skušali to leto presnati, kakor smo prvi dan in toliko dni pred njim.

Poslovilni večer direktorja dr. Simona Dolarja

Njegov odhod iz Kranja je zapustil globoko vrzel, ki jo bo težko zapolniti

Kranj, 1. januarja. V sredo zvečer se je na vabilo Sokolskega društva odzvalo preko 120 zastopnikov in članov najrazličnejših društev od narodno-obrambnih, kulturnih, telovzgojnih, nacionalnih in humanitarnih, da se na prijetnem večeru še enkrat poslovijo od dolgoletnega, izredno požrtovalnega delavca v teh društvi, gimn. direktorja dr. Simona Dolarja.

Uvodne besede je spregovoril starosta Sokolskega društva v Kranju g. Završnik Stanko, nakar je zapel sokolski pevski zbor, članice pa so izročile soprogu g. direktorja krasen šopek. V imenu JČ-lige, Branibora in Česke besede je govoril dr. F. Jarc, ki se je g. direktorju zahvalil predvsem kot delavcu za zbiranje z brati Čehoslovaki. Zahvalil se mu je tudi za delo pri Braniboru, ki ga nekateri nikakor niso hoteli razumeti, dr. Dolar pa jim je pokazal pravo pot. Prav priročno se je poslovljal od g. direktorja predsednik J. a. d. g. M. Ekar, ki je v svojem govoru prikazal nezamevne stariše generacije do mlajših in nepriznanje društva, ki je že v kratki dobi svojega obstoja dokazalo da je vredno da se vidi v njem zastopnik mlajših. Pri tako težkem stališču mu je večkrat priskočil na pomoč g. direktor, zlasti pri delu na Ljudski univerzi. Med posebnimi govori je moški pevski zbor prav lepo zapel in tako poživil večer, ki je bil pripravljen preprosto in skromno, kakor je bil skromen odhajajoči dr. Dolar.

V imenu CMD se je poslovila g. Miklavčeva, ki se je večletnemu predsedniku

in odborniku zahvalila za neštete fonde, s pomočjo katerih naj se utrjuje šolstvo in druge kulturne ustanove našega naroda v obmejnih ogroženih krajih. Namestu obolega predsednika Narodne čitalnice g. dr. Sajovca je prečital zahvalo Narodne čitalnice g. Kern. Starosta g. Završnik je v svojem govoru omenjal dr. Dolarja kot zgledega sokolskega delavca, zlasti na vzgojnem in ideološkem polju. Sokol ne izgublja samo svojega podstarosta, temveč tudi župnega odbornika in socialnega delavca v gorenjskem sokolstvu. Zahvalil se mu je tudi v imenu tistih, katerim je g. direktor preskrbel podpore ali pa službe. Oprostil je župnega starosta, ki je bil nujno zadržan, saj bi starosta Spicar prav gotovo boljše očitil delo menadmentljičnega bora za sokolske ideale. Po končanem govoru g. Završnika je g. Stempihar izročil g. dr. Dolarju spomenico, v kateri so se mu vsi poznavci posamezniki in društva oddolžili za delo z lepimi posvetili.

Vsem se je prav toplo zahvalil v daljšem govoru g. dr. S. Dolar, ki je poudarjal, da ne zasluži tolike hvale, saj je deloval le na onih poljih, o katerih je bil prepričan, da je nujno potrebno posvetiti jim poleg svojega poklica za prospeh naroda in države čim več svojih sil. Predvsem je pripočel v nadaljevanju skrb dijaško kuhinjo in glasbeno šolo, kajti dijaška krepi srčno kulturo; dijaška kuhinja pa naj za one dijake ki nimajo sredstev skrbi v taki meri, da se ne bodo smatrali za manj vredne. V ostalem govoru se je spomnil predvsem onih, ki njegovemu delu niso razumeli ali ga pa niso hoteli. Vsek človek ima dobre in slabe strani, vsak naj za svoje delo odgovarja svoji vesti. Če bi bilo tako, bi se ne napadali na način, ki je bil vse prej kot dostojen, toda je dejal g. direktor, nikomur nimam namena česar koli očitati, kaj odpustim vsakomur, naj premišli v sebi ali je bilo prav ali ne, če se je pošteno misleno delovanje napadalo. Po zahvali je g. direktor vsem prisotnim krepko stisnil roko, nakar je pevski zbor zapel »Hej Slovane«.

Tako se je poslovil od številnih društev in prijateljev neumorni delavec, ki se je med svojim bivanjem v Kranju tako močno uveljavil v vseh vrstah društev in javnosti, da se bo vrzel še dolgo čutila in vprašanje je, če jo bo moglo sploh kdaj zapolniti. Točno po tridesetih letih službovanja zopet zapuša Kranj. Njegova nesebičnost in požrtovalnost nam nam bo-ta v zgled. Njemu kakor tudi g. soprogu želimo še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu.

K premieri Newiarowiczve igre »Hollywood«

Vprizorjena bo jutri — Iz pogovora z režiserjem B. Kreftom

Ljubljana, 2. januarja. Številne gledališke sezone so pokazale, da zanimajo naše občinstvo predvsem igre iz sodobnega življenja, ki obravnavajo kakršnokoli njegovo stran — bodisi na globok in tehten, bodisi na lahkotnejši ali segav način. Tokrat bomo dobili na repertoar igro, ki predstavlja izrez iz filmskega življenja. Vse kar je v zvezi z njim: dvig in propadanje zvezdnikov, reklamni triki, senzacionalne vesti iz življenja igralcev, poročila o njihovih vilah, avtomobilskih jah-tah in bajnih gažah, vse to prihaja k nam iz neznanega sveta, ki je za nas pravcata terra incognita. Malokomu je kaj znano o zakulisnih borbah za obstanek in slavo teh zvezd, in le kaka časopisna vest javi od časa do časa tragedijo kakšnega filmskega zvezdnika. Ni še dolgo, ko smo čitali, da se je Možuhinu omračil um in da je Bustra Keatona doletela ista usoda, da ne govorimo o stotinah drugih, manj znanih zvezdnic, ki niso vredne niti časopisne vesti.

Newiarowiczve igra »Hollywood« kaže usodo dveh provincialnih igralcev Mary (Daniova) in Jacka (Jan) Hollywoodski manager Thompson (Debevec) ju je iztaknil ter ju vzel s seboj na poskusno filmanje. V usodo obeh igralcev posega pa tudi Mac Niels (Kralj), bivši filmski zvezdnik in ljubljenež žena na vseh kontinentih, ki mu je tonfilm onemogočil kariero. Ne da se natanko določiti v koliko je bil pisateljev namen razkrinkati laž okrog filma in njegovega bleška; toda igra bo marsikomu odprla oči in mu pokazala vsaj izrez iz resničnega filmskega sveta. Za filmsko kariero ni potreben samo velik ta-

lent, saj vplivajo predvsem okoliščine trgovskega in ne umetniškega značaja pri sklepanju velike večine filmskih pogodb. Film je za majhnim: izjemami eksploatacijsko sredstvo trgovine in kapitala in je še vedno le blago, ki se producira v okviru večjega ali manjšega povpraševanja po njem.

Zastopnik industrializirane filmske stroke je manager Thompson, ki brez posebnih predsodkov, z amoralnostjo stoočstnega trgovca neusmiljeno trguje z usodami filmskih igralcev in igral. Karakterizacija te figure je pisatelju nadvse uspešla. Iz raz-

ličnih, zelo človeških potez in potezic je zgrajen značaj tipičnega ameriškega self-in bussině-mana, ki mu je izobrazil špan-ska vas, ki pa si je na podlagi življenjskih izkušenj in dobrega trgovskega instinkta priušil premoženje. Vse njegovo posel ob-ostoji v tem, da odkriva v provinci še ne-odkrite talente. Mentaliteta tega, v svojo nezmisljivost in vplivnost zavarovane-človeka ki mu tli neke na dnu še vedno plamenček dišote in človečnosti, ki pa zna vselej in povsod po vetru obračati plašč in izbrati vse v svojo korist daje igri barvitost in v nekaterih scenah mno-go komike.

Newiarowicz je po dolgem času odkri-pisatelji, ki je znal o-risati igralca Mary in Jacka kot resnična človeka in umetnika, in ni ostal šablonski, kot mnogi drugi drama-tiki, ki radi prikazujejo igralce kot vase zavarovane boli ali manj histerične, ego-istične ali snetkarske figure. Mary in Jack sta tipa remičnih, sodobnih ljudi: živita samo svoji umetnosti in njuni ljubezni to-da ne brezzelavo, idealistično temveč nol-na zdrave, življenjske stvarnosti z dolo-čnim ciljem: doseči tak uspeh, ki bo zadol-vilil njuno umetniško hotenje in jima dal možnosti za prijetno skunno življenje in delo. Nevečja v trgovskih noslih sta pre-dana na milost in nemilost managerju Thompsonu, ki kuje njuno usodo. — Ce-tti lik je Mac Niels, utrjena filmska zvezda, ki s svojo tih gosposkostjo skriva tragedijo uničene kariere in jo nosi z blagorodnostjo resničnega umetnika, ki zna biti kljub lastni nesreči nesebičen prijatelj.

Newiarowicz v svojem delu ni stremel za tem, da bi reševal kak moralni ali so-cialni problem, dasi je snov taka, da bi ga lahko; s svojim delom ni šel v globino, hotel je samo pokazati nekaj veselih in za-nimivih slik iz življenja, ki ga ustvarja filmsko obeležje. Zato ni napisal drame, temveč igro s happy-ndom ter optimistič-no pokazal, kako včasih kljub vse mošnim zaprekam vendarle kak mlad nadebuden par iz provincialnega gledališča napravi ka-riero.

Vse štiri figure: Mary, Jack, Mac Niels in Thompson so polne resničnega življenja, od njih vejeta toplota in prisrčnost in člo-vek jih mora imeti rad, mora sodoživljati z njimi njihove pester usode in čutiti vsi gorenkoba in lepoto, ki jo prinaša umetniški poklic in neizprosnost besed; tako je živ-ljenje!

Premiera te zanimive igre v režiji Bratka Krefta bo jutri. Maša Sl.

Po očeh jih spoznate

Zenske črni oči so navadno zveste, so pa tudi oblastelne in ljubosumne. Nag-njene so k romantiki, večnoma so nervo-zne, ljubijo čenče in imajo strašno stru-pne jezike, pač pa so navadno umetniško navdahnjene.

Zensko rjavih oči vzemi s seboj na potovanje. To je prijetna družabnica, včasih rada ukazuje, nikoli pa ne tako kakor črnooka. Od nje boš zvedel točno vse kar bo hotel. Take ženske so nagle in marljive. Tu in tam imajo sicer rade izpremem-be, toda nikoli prenege. Skratka: to so dokaj uravnovesene ženske, samo včasih jih muči radovednost.

Modre oči pomenijo optimizem. So pa tudi znak volje do dela in odločnosti. Ve-lika napaka je misliti, da so modrooke ženske sentimentalne. Nasprotno, one navad-no celo dobro vedo, kaj hočejo. Murda so včasih zasameane, nežne, so pa tudi poš-tene in lahko se na nje zanesete.

Sive oči so znak prebrislosti. Ni jim dana sanjavoost, na vse gledajo jasno in trezno. Zenske sivih oči so trgovsko na-darjene in kot take zelo dobre življenjske družice.

Kaj pa zelene oči? Takih oči je zelo malo. Zenske zelenih oči so bodisi vredne obudovanja ali pa za nobeno rabo, oča-kajo nas bodisi na mah ali pa so hladne kakor led. Lahko so iskrene in lažnive, poštena in nezveste.

Iz Radeč

— Smučarski tečaj na Lisci. Podružni-ca SPD, Zidani most priredi na Lisci od 2. do 6. januarja smučarski tečaj za začetnike in že izvežbaneje pod vodstvom znanega smučarskega učitelja g. Džaga Zadravca. Prijavnina v tečaj znaša 10 din, pension dnevno 35 do 40 d.n. Snežne raz-mere na Lisci so sedaj izredno ugodne, na podlagi 20 cm je 10 do 15 cm pršica.

— Računski zaključek za leto 1938 je dovršen in je strankam na vpogled 8 dni v občinski pisarni.

PRED SODISCEM

— Tožite j., — pravi sodnik — toženec vam je gotovo v nagli jezi rekel, da ste osel.

— Ne, gospod sodnik, to je bilo rečeno premisljeno, najprej me je dolgo meril od pete do glave.

P. W.:

V zelenem peklu

roman

Mislil je na polkovnika Morrisa, ki ga v večerni temi ni več videl.

Zunaj je jel nekdo peti, potem mu je pa pritegnilo vse pleme v zboru.

Mladenec pa petja ni dolgo slišal. Zaspal je, čeprav je bilo njegovo spanje bolj podobno omedle-vici, nego počitku.

Letalo je bilo že davno izginilo, odnašajoč Good-leya in Harry Halesa, toda dr. Marson še vedno ni mogel odvrtni pogleda od nebosklona, po katerem je spremijal z očmi »Chiquitto«.

Že večkrat v življenju je bil v položaju, ki bi bil šibkejšemu človeku razrval živce in zatemnil razsodnost; toda še nikoli ni tako čutil da je brez moči kakor zdaj.

Pragozd se mu je zdel sovražen in brbljanje pa-pig mu je zvenelo liki roganje pragozda, liki po-smehljivi klci zmagovite divjine.

Vrnil se je v svojih spominih v preteklost, spom-nil se je pustolovščin in trenutkov, ko je bil v smrtni nevarnosti, pa se je zagotavljal, da se je vedno vse dobro končalo. Toda te misli dr. Marso-

nu danes niso bile v tolažbo. Spomnil se je, da ima škatico s strupi...

— Kako majhna doza belega praška bi zadosta-vala, da bi bilo konec vseh skrbi in bridkosti — je dejal polglasno.

Walker je prikal.

— Prisegel bi, da sem uganil vaše misli. Mislili ste, kako lahko se človek reši vseh skrbi. Da, vi bi se jih morda rešili, dragi doktor, toda kaj bi bilo z mladeničem in polkovnikom? Naša dolžnost je, boriti se, ne pa bežati iz boja. Če že hočete od-preti svojo škatico, vzemite malo broma ali pa uspavalnega praška. To vam bo bolj pomagalo. Kmalu bomo rabili vsakega moža in vsako roko, a vi bi hoteli preveliti odgovornost na koga dru-gega?

Dr. Marson je odvrnil pogled od neba in pove-sil oči. Bal se je pogledati tovarišu v oči. Sram ga je bilo da ga je zalotil pri takih mislih.

— Kako to, da prenašate vi vse te udarce tako mirno? Kaj nimate živcev?

— Imam jih, morda še bolj razrvane kakor vi. In morda, ko bo ta zadeva urejena, mi odpovedo, toda zdaj se to ne sme zgoditi, tako so me naučile novine.

— Kako to? — je vprašal dr. Marson začuden.

— O tem se pomeniva pri čaši whiskyja. Saj si ga itak še nisva privoščila.

Fred Walker je bil spoznal duševno stanje svo-jega tovariša in sklenil je razvedriti ga. Zato je

stopil v štor in se takoj vrnil. V rokah je držal dve čaši, obe do polovice polni zlate tekočine.

— Trčiva na zdravje mladeniča in polkovnika, na njuno skorajšnje osvobodjenje.

Dr. Marson se je pridružil tej želji in izpraznil čašo do dna.

— Dobro zdaj vam pa povem, kako to, da ta-ko mirno prenašam vse te nadloge:

Pred leti, ko sem postal novinar, sem imel na-vado izgubiti glavo ob vsakem dogoviku. Nekega dne je zapel v moji sobi telefon. Dognil sem slu-šalko. Poročevalski urad je sporočil senzacionalno vest. Na prezidenta je bil izvršen atentat in pre-zident je bil težko ranjen.

V istem hipu sem izgubil glavo. Za podrobnosti se sploh nisem zanimal, hotel sem naravnost h glavnemu uredniku in mu povedal, kaj se je zgodi-lo.

— Dobro, — je dejal, — pripravite vse potrebno za posebno izdajo in poizvedite za vse podrobnosti. Pritegnite k delu vse.

Nekaj sem zajecjal in dejal, da sem razburjen. Takoj je bil ogenj v strehi: Kaj, razburjen? — Je zakrčal name glavni urednik. — Kaj pa potem ta-ke silite v novinarski poklic? Pomnite, da mora-te najprej opraviti svoje delo, potem se pa lahko razburjate. Kaj vam pomaga begati tu in prijemati se za glavo?

Planil sem iz sobe liki strela in na razburjenje sem bil že požabil. Pripravlil sem posebno izdajo, potem me je pa glavni urednik zopet poklical k

sebi. Nikoli ni dolgo govoril z menoj, toda to pot je napravil izjemo. Pol ure sem bil pri njem in pol ure nisem prišel do besede.

Od tistega dne se nisem nikoli več vnaprej raz-burjal.

Dr. Marson je nekaj zamrmral.

— Ne, to ni krutost ali brezsrčnost. Bojim se prav tako za mladeniča in polkovnika kakor vi, to-da kaj jima more pomagati moj strah. Skrbeti mo-ramo samo za to, da bom pravočasno pripravil pri-skočiti jima na pomoč. Zdaj ne morem ničesar ukreniti. Čakati moram nekaj ur, da se vrne-ta Goodley in Hales. Mar naj te ure preživim v solzah? S tem bi ne koristil niti sebi, niti njima. Če hočete, pojdite k počitku in poskusite zaspati. Dejal sem vam že, da bi šli k počitku. Jutri nas čaka težko delo.

Dr. Marson ni niti mislil na spanje in zato sta ostala oba zunaj pred šotori.

Največ je govoril Walker. Dr. Marson ga je sa-mo poslušal.

Walker je obujal spomine na razne ljudi. Pripo-vedoval je vrsto zgodb iz svojega novinarskega po-klica in pripovedovati je znal tako, da ga je zdrav-nik z zanimanjem poslušal. Bala sta se pogledati na uro, ker je tekla čas tako počasi.

In vendar sta dočakala, kar sta tako težko priča-kovala.

Temno nebo nad pragozdom je izginilo in napa-čila je jutranja zarja.

Walker je vstal in se pretegnil.